

INNOVAATIOEKOSYSTEEMIT ELINKEINOELÄMÄN JA TUTKIMUKSEN YHTEISTYÖN VAHVIKKAINA

RAMBOLL **4FRONT** **Urban Mill** *VP Solutio*

KOKONAI SHANKKEEN KOLME PÄÄTEHTÄVÄÄ

- Osakokonaisuuden yksi tavoitteena oli selvittää, miten korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten erilaiset oikeusasemat vaikuttavat niiden keskinäiseen ja yritysten kanssa tekemään yhteistyöhön: johtuvatko mahdolliset yhteistyön esteet säädöksistä vai jostakin muusta (kuten osapuolten omista käytännöistä ja toimintatavoista)?
- Osakokonaisuudessa kaksi tarkasteltiin kattavasti alue- ja alakohtaisia osaamiskeskittymiä (puhdas energia, ICT, terveysteknologia, biotalous) ja syvennyttiin valittujen osaamiskeskittymien dynamiikkaan ja kykyyn luoda kasvua ja innovaatioita.
- Osakokonaisuudessa kolme analysoitiin yrityspalveluiden roolia ja kehittämistarpeita ekosysteemisestä näkökulmasta. Tavoitteena oli tunnistaa konkreettisia keinoja, joiden avulla yrityspalvelut saadaan tukemaan koko ekosysteemien kehitystä.

TALouden JA INNOVAATIOtoIMINNAN MURROS

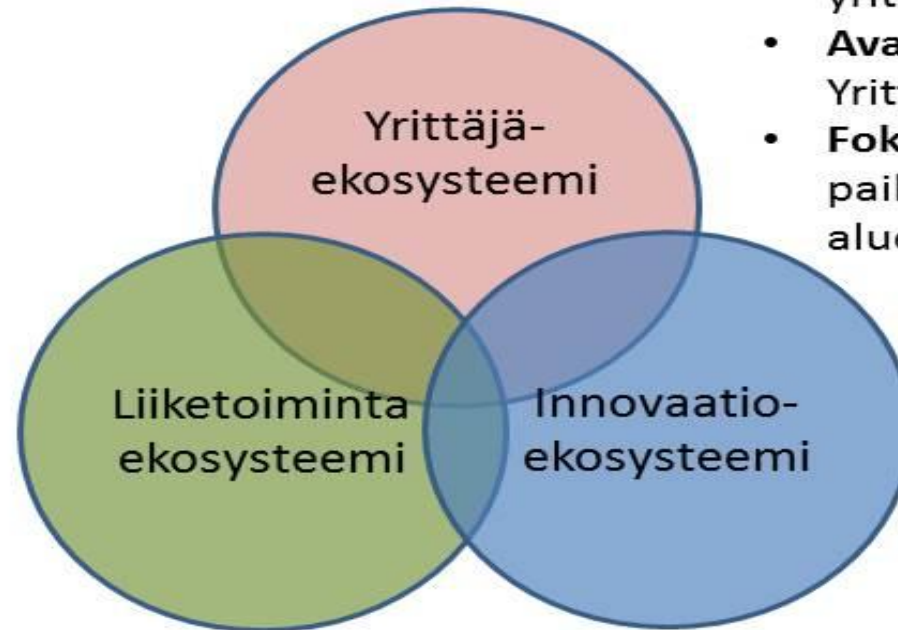
- Digitalisaatio ja perinteisten toimialojen rakenteelliset murrokset haastavat kehittyneet taloudet uusiutumaan ja etsimään uusia kasvualoja. Suomen kaltaisilla pienillä kansantalouksilla uusiutumiskyvyn merkitys on vielä tavanomaista suurempi.
- Tiedon määrän ja saatavuuden nopea kasvu, viestintäteknologian kehitys sekä arvoverkostojen globalisoituminen ovat muuttaneet myös innovaatio toiminnan logiikkaa. Ne mahdollistavat uusien ideoiden synnyn ja käyttöönoton nopeasti kaikkialla maapallolla.
- Uusien innovaatio- ja liiketoimintaekosysteemien kehittämisen mukaan tuominen innovaatiopolitiikkaan on tärkeää tähän haasteeseen vastaamisessa. Se nostaa innovaatiopolitiikan keskiöön globaalin toimintaympäristön muutoksen edellyttämät toimintamallit – avoimuuden, yhteistyön, vuorovaikutuksen, jatkuvan oppimisen ja kyvyn mukautua muutoksiin.

KOHTI EKOSYSTEEMISTÄ POLIITIKKAA

- Käytännössä ekosysteeminen politiikka tarkoittaa paitsi huolehtimista hyvin toimivasta yleisestä toimintaympäristöstä (mm. koulutus, tutkimus, rahoitus, infrastruktuuri), myös innovaatiokentän toimijoiden ponnistelujen suuntaamisesta kohti merkittäviä yhteiskunnallisia haasteita ja mahdollisuuksia.
- Ekosysteeminen politiikka edellyttää julkisen sektorin rohkeaa ja aktiivista toimintaa uusien ekosysteemien pohjan rakentamisessa ja eri toimijoiden välisen yhteistyön rakentamista.
- Kansainvälisesti verkottuneessa maailmassa yritysten, yliopistojen ja tutkimuslaitosten ekosysteemit ovat globaaleja, mutta paikallisuus ja ihmisten väliset kontaktit ovat käytännössä innovaatioiden synnylle edelleen tärkeitä.

ERILAISIA EKOSYSTEEMEJÄ

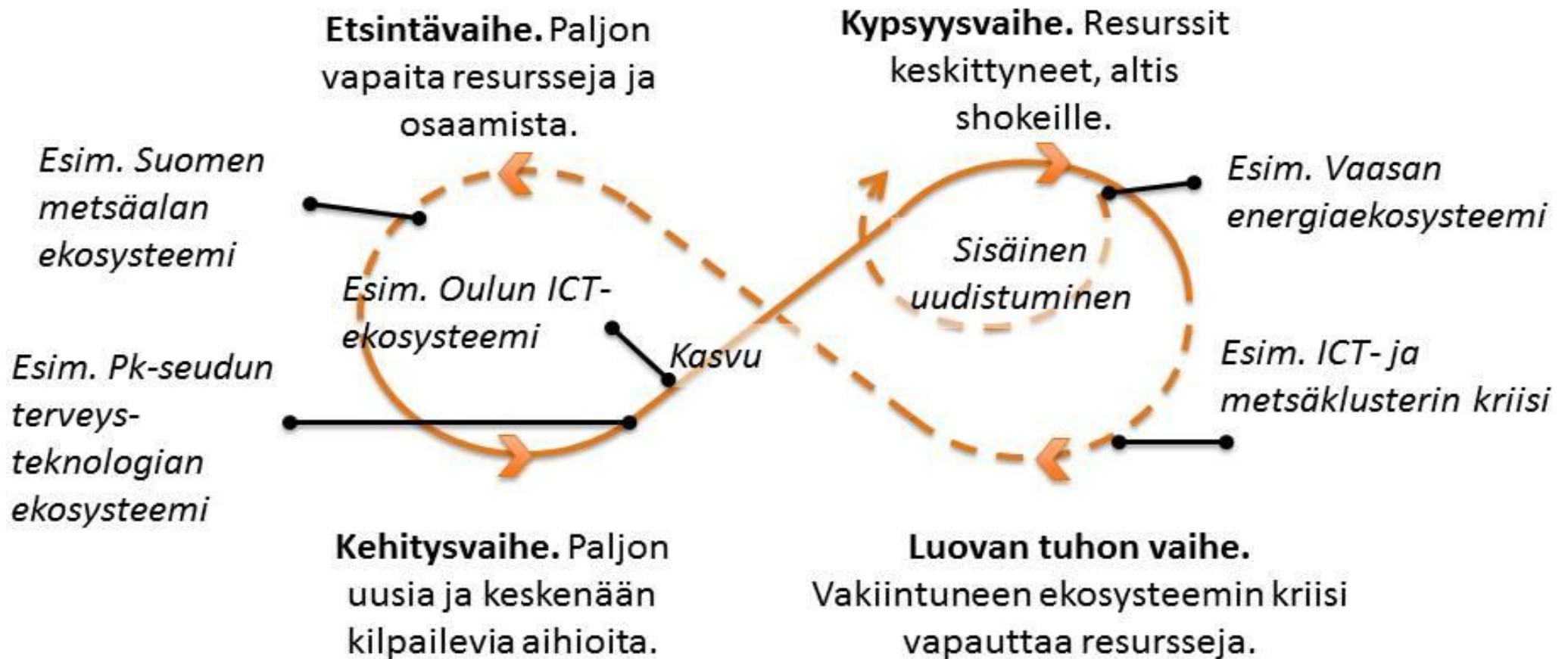
- **Tuotokset:** Lisäarvo jäsenyrityksille ja niiden asiakkaille (arvoverkostot)
- **Avaintoimijat:** Vakiintuneet yritykset (erityisesti suuryritykset)
- **Fokus:** Ensisijaisesti globaali

- **Tuotokset:** Kasvuhakuinen yrittäjyys, startupit
- **Avaintoimijat:** Yrittäjät
- **Fokus:** Pääosin paikallinen ja alueellinen

- **Tuotokset:** Osaaminen, kyvykkyydet, tutkimustieto, innovaatiot
- **Avaintoimijat:** Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimijat
- **Fokus:** Kansallinen ja alueellinen, mutta myös paikallinen

EKOSYSTEEMIEN DYNAMIIKASTA

Lähde: 4FRONT. Soveltaen: Holling 1987; 2001; Hurst 1994; FSG 2016; Moore 1993.

EKOSYSTEEMIEN DYNAMIIKASTA

- Selvityksessä toteutettujen tapaustutkimusten analyysi osoittaa, että innovaatioiden ja kasvun edistämiseksi ei ole olemassa yhtä patenttiratkaisua.
 - Monimutkaisten ekosysteemien menestys perustuu lukuisiin erilaisiin vuorovaikutteisiin tekijöihin, joista vain osaan on mahdollista vaikuttaa politiikalla.
1. Yhteistyön kehittyminen vaatii pitkäjänteisyyttä ja yhteistä tahtotilaa
 2. Elinkeinoelämän, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyöllä on pitkät perinteet, mutta toimintamallit ovat harvoin institutionalisoituneita
 3. Suuret yritykset ja yliopistot luovat kansainvälisiä verkostoja muihin ekosysteemeihin
 4. Pilotointiympäristöistä ja -alustoista tehoa innovaatioprosessiin
 5. Toimialojen, alueiden ja ihmisten törmäyttäminen on keskeistä uuden luomiseksi

SELVITYKSEN KESKEISET VIESTIT

STRATEGISTEN PAINOPISTEIDEN VALINTA YHTEISTYÖSSÄ

- Julkinen sektori ei voi suoraan johtaa ekosysteemejä, mutta sillä on kuitenkin tärkeä rooli ekosysteemien rakentamisessa ja kehittämisessä.
- Ekosysteeminen politiikka tarkoittaa paitsi huolehtimista hyvin toimivasta yleisestä toimintaympäristöstä (mm. koulutus, tutkimus, rahoitus, infrastruktuuri), myös innovaatiokentän toimijoiden ponnistelujen suuntaamista kohti merkittäviä yhteiskunnallisia haasteita.
- Julkisen sektorin tärkeimpänä tehtävänä innovaatioekosysteemien kehittämisessä on toteuttaa ja tukea strategisia painopistevalintoja yhteistyössä elinkeinoelämän, korkeakoulujen ja muiden innovaatiokentän toimijoiden kanssa.
- Strategisten valintojen ja painopisteiden määrittäminen on keskeinen edellytys sille, että pärjäämme rajallisilla resursseilla globaalissa kilpailussa.

EKOSYSTEEMI AJATTELU OSAKSI PÄÄTÖKSENTEKOA

- Ekosysteemien tukeminen edellyttää julkiselta sektorilta (valtio, maakunnat, kaupungit) tulevaisuudessa uudistumiskykyä ja ekosysteemisen ajattelun lisäämistä.
- Ekosysteemien tunnistaminen edellyttää ekosysteemianalyysin kehittämistä ja ottamista osaksi valtioneuvostotason tietojohdantamista ja tulevaisuustyötä. Tärkeä osa lupaavien ekosysteemien tunnistamista ja edistämistä on ekosysteemien elinkaarien analysointi, koska ekosysteemin kehittymisen vaatima tuki ja toimenpiteet ovat vahvasti sidoksissa kehitysvaiheeseen.
- Innovaatioekosysteemin lähestymistapa edellyttää eri lähestymistapojen (Top-Down, Bottom-Up) balanssia sekä päätöksykäystä, ohjaavaa rakennetta.

YRITYSPALVELUIILLA ON MERKITÄVÄ ROOLI

- Toimivilla yrityspalveluilla on merkittävä rooli innovaatioekosysteemien toiminnassa ja jatkuvassa kehityksessä.
- Tuleva maakuntauudistus ja sen myötä tapahtuva merkittävä yrityspalvelujen uudelleenorganisointi luo kuitenkin tällä hetkellä epävarmuutta ja pelkoa kansallisten innovaatioekosysteemien toimijoissa.
- Näkemyksemme mukaan maakuntauudistuksessa ja yrityspalvelujen asemoinnissa tulisi huomioida innovaatioekosysteemien tarpeet vuorovaikutuksen ylläpitämiseen sekä myös aluerajat ylittävään rahoitukseen liittyen.

VUOROVAIKUTUKSEN ORKESTROINTI ON TÄRKEÄÄ

- Selvityksessä tarkastellut esimerkit osoittavat, että innovaatioekosysteemien ja niiden toimijoiden välisen vuorovaikutuksen ylläpitäminen edellyttää orkestrointia ja fasilitointia sekä tätä toteuttavaa toimintaa tai prosessia.
- Käytännössä esimerkiksi Oulun ja Vaasan innovaatioekosysteemien tarkastelu osoittaa, että seudullisilla elinkeino-yhtiöillä on ollut tässä merkittävä rooli.
- Ekosysteemien kehittämiseen ja rakentamiseen tarvitaan proaktiivisia ja strategisia "ekosysteemipalveluita".
- Ekosysteemien kehittämisessä tarvitaan myös yhteistyöalustoja, jotka fasilitoivat toimijoiden (elinkeinoelämä, korkeakoulut, tutkimuslaitokset ja julkinen sektori) yhteistyötä, tiedonvaihtoa ja yhteisen vision muodostamista.

KIITOS!

RAMBOLL 4FRONT Urban Mill VPSolutio